

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu J. M., nar. X., bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. P. V., advokátom v B., proti žalovanému J. M., nar. X., bývajúcemu v B., o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10 C 50/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2012 sp. zn. 17 Co 105/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici (ako súd odvolací) rozsudkom z 30. mája 2012 sp. zn. 17 Co 105/2012 potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo 14. februára 2012 č.k. 10 C 50/2011-50, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo žalobcu na žalovaného spísanú formou notárskej zápisnice dňa 17. apríla 2003. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď v konaní nepreukázal, že predmetnú kúpnu zmluvu neuzavrel slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Uviedol, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd nenariadil na prejednanie veci pojednávanie. Vytýkal mu tiež neúplne zistený skutkový stav veci a nesprávne právne posúdenie veci v otázke platnosti uzavretej kúpnej zmluvy. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241

ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý **zmeňujúci rozsudok** (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo **potvrdzujúci rozsudok** súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, **ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).**

V predmetnej veci rozsudok odvolacieho súdu nemožno podriaďiť pod žiadnu podmienku prípustnosti dovolania v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia, pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie napokon nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p., keď odvolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval, takže nemohol vysloviť ani žiadny právny názor.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., odvolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad absencie návrhu na začatie konania (hoci bol podľa zákona potrebný), o prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či o prípad konania súdom nesprávne

obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených vád však dovolacím súdom nebola zistená.

Žalobca v dovolaní tvrdil, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že odvolací súd prejednal vec v jeho neprítomnosti bez nariadenia pojednávania.

V zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, t.j. ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (táto okolnosť, s výnimkou konaní podľa § 120 ods. 2 O.s.p., závisí od úvahy odvolacieho súdu a nie od návrhov účastníkov konania), alebo ak ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Pretože v predmetnej veci nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd bol oprávnený podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania. Týmto postupom teda žalobcovi neodňal možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvého a druhého stupňa) nemá možnosť dôkazy sám vykonávať, čo je zrejmé z ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Na ďalší dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (odvolacím súdom) dovolací súd taktiež neprihliadol. Nesprávne právne posúdenie totiž je len

samostatným dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a nepredstavuje súčasne aj dôvod prípustnosti dovolania.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia (§ 237 O.s.p.). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mohla mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. januára 2013

*JUDr. Daniela Švecová, v.r.
predsedníčka senátu*

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová